

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2025-02-12

Vår referens
Jennie Albinsson

Dnr
KN2024/02249

Remissyttrande om Promemoria Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om de angivna Promemorian. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning

Ärendet gäller genomförandet av EU:s avfallsdirektiv och Sveriges åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall. EU-kommissionen har varnat Sverige för att det finns en risk att målen för materialåtervinning inte uppnås, och ett överträdelseärende har inletts för bristande uppfyllelse av tidigare mål. Regeringen har besvarat den formella underrättelsen och vidtagit utredningsåtgärder genom bland annat Naturvårdsverkets rapporter och en intern utredning inom Klimat- och näringslivsdepartementet.

Trots att beslutade åtgärder som fastighetsnära separat insamling av bioavfall (2024), separat insamling av textil (2025) och fastighetsnära insamling av förpackningsavfall (2027) är viktiga steg, har Naturvårdsverket bedömt att dessa inte är tillräckliga för att nå de nationella och europeiska målen. Den aktuella promemorian innehåller därför förslag till författningsändringar som syftar till att skapa ett tydligt, ändamålsenligt och enhetligt uppföljningssystem för att öka materialåtervinningen. Förslagen omfattar bland annat förtydliganden kring ansvarsfördelning, avfallsplanering och uppföljning av efterlevnaden av lagstiftningen, samt åtgärder för att förbättra Sveriges möjlighet att nå de uppsatta återvinningsmålen.

Synpunkter

År 2022 låg Sverige 17 procentenheter under målet för materialåtervinning av kommunalt avfall, och om inga ytterligare insatser görs, kommer Sverige sannolikt att missa målen för 2025, 2030 och 2035 enligt vad som beskrivs i promemorian. Detta kan leda till att EU vidtar rättsliga åtgärder mot Sverige, vilket redan har börjat genom ett överträdelseförfarande inlett av EU-kommissionen den 26 juli 2024. Vidare innebär EU:s avgift på plastförpackningsavfall som inte återvinns en kostnad på cirka 2,1 miljarder kronor årligen för Sverige, en kostnad som kan öka ytterligare om materialåtervinningen inte förbättras.

Samtidigt som det är avgörande att genomföra reformer för att förbättra materialåtervinningen och uppfylla de uppsatta målen, måste hänsyn tas till de ökade kostnaderna och den administrativa bördan för företag. En genomgripande konsekvensanalys är nödvändig för att säkerställa att företagen kan hantera de nya kraven utan att det leder till orimliga kostnader eller ineffektiva byråkratiska processer.

Företagarna anser vidare att miljö sanktionsavgiften för producenter som inte är anslutna till en producentansvarsorganisation (PRO) bör ses över. Enligt lag måste företag vara anslutna till en godkänd PRO, men när vissa väljer att stå utanför eller underrapporterar sina förpackningsvolym

skapas en snedvriden konkurrenssituation. Det är avgörande att systemet säkerställer en rättvis kostnadsfördelning.

Reformen av avfallslagstiftningen är viktigt för att Sverige ska nå sina återvinningsmål och undvika juridiska och ekonomiska påföljder från EU. Även om förslaget innebär nya affärsmöjligheter innebär förslaget även en rad nya kostnader och administrativa bördor för företag, vilket måste beaktas i den slutliga utformningen av lagstiftningen. Det är därför avgörande att genomföra en noggrann konsekvensanalys och säkerställa att företag får stöd i genomförandet av de nya reglerna för att undvika negativa effekter på näringslivet och samhällsekonomin.

Jennie Albinsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna